

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLIKIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Pinteken Mártzius 10-dik napján, 1815-dik esztendőben.

Kiváltképen való nagy ujság.

Az e' folyó hólnap 1-ső napján kö't Livornói ujságok azt tartják, hogy Napoleon volt Frantzia Ex Császár a' múlt Febr. 26-dik napján követett éjjel az Inconstante nevezetű Briggen, és négy kisebb rangú hajókon az Elbai szigetből elszökött. Azok az Angliai és Frantzia Országi hajók, a' mellyek azon sziget körül vigyáztak, leg ottan utánna eveztek, de hogy őtet utól érték volna, még arról semmi bizonyos tudósítást nem vettünk.

Olasz Ország.

A' Florentzai újság levelek szerint, a' Jesus nevét viselő szent Társaság tagjainak száma szembe ötlhető módon nevedik — Roma városában már is 180-ra, Terniben 8, Tivoliban 12 személyre megyen az ő számok — Sitzilia Országban 200ra. A' múlt 18-dik századnak 50-dik esztendejében ennek a' szerzetes rendnek Olasz, Portugalliai, Frantzia, Spanyol, és Német Országokban 27 Provinciai, 24 Profeszházi, 669 Kollegiumai, 62 Noviciatús Oskolái, 176 Seminariumai, 336 Praesidentiai, és 223 Missionariusi; mind öszve 1528 gyűllései voltak, a'

mellyekben 22,589 tagok voltak, a' kik közt 11,298 papok találtattak. Az Orosz Birodalomban ennek a' papi rendnek 1813 esztendőből fogva 1814-ik esztendeig öt Kollegiumai, egy Novitiatusa, 3 Residentiája, 6 kisebb lakhelye, 5 Missiója voltak, a' mellyben 175 papok, 85 Scholasticusok, 82 Coadjutorok, következésképen mind öszve 342 Szerzetesek találtattak. Ennek az Orosz Birodalomban volt papi rendnek Generális Praepositusa 1805 esztendőből fogva P. Brorowky Thadé volt, és 4 segedjei 's egy titoknokja voltak. Ez a' Provincialis Praepositus a' jövő tavaszonó Rmába váratik.

A' Jesus Rendén lévő papok azok a' papok voltak a' R. A. Sz. Egyházban, a' kik a' Tridentinumi zsinatban Regularis Clericusoknak nevezettek. Ezeknek a' felállítójak egy Spanyol országi Nemes ember Loyola Ignátz volt, a' ki 1534-dik esztendőben a' hadi szolgálatot a' papi renddel váltotta fel. Ezt a' rendet Ill. Pál Pápa 1540-dik esztendőben megerősítette, mellynek a' következő Papák sok nevezetes privilegiumokat engedtek. Ezen rendbéli papok a' szerzetes rendeknek három fogadástételeken. ugymint a' szegénységre, az engedelmességre, és a' szükségén kívül a' negyedikre is t. i. a' K. A. Sz. Egyházon kívül lévőknél megtéríté-

sekre is kötelezték magokat; és kiváltképen az ifjuság nevelésében foglalatoskodtak. A' más Katolikus szerzetbeli papokkal, 's nevezetesen a' Dominicánusokkal a' Chinai lakosoknak meg térítettésekre nézve, sok bajaik és vetélkedések volt. Anglia Országból úgy szinte Portugalliából is 1759 esztendőben kénytelenek voltak kiköltözni, hasonlóképen Frantzia Országból is.

A' Párisi utolsó békesség után ez a' papi rend is vissza fog előbbi jussaiba állítatni, és a' maga rendjének szaporítására annyi ifjakat a' maga kebelebe felvenni, a' mennyi nekik tetszik, avagy a' mennyinek eltartására tehetsége leszen.

Rómában a' múlt Jan. 23-dik és 30-dik napjain két szép ifju hajadon bútsúván el e' világtól, az apátság rendibe állottak bé. Az egyik a' volt Spanyol Király 4-dik Károly udvari mesterének leánya volt, a' ki Jan. 29-dik napján a' Sz. Pá. pápák 7-dik Piusnak lábtsókolására bocsátatott vala.

A' Nápolyi Kir. Armáda, a' jelenvaló időben 40000 főből álló gyalogságra, 18000 főből álló lovasságra, 6300 ártillristákra, 6000 Kir. test őrzőkre; 4200 tengeri katonákra; 5000 Korsikai ifjaktól álló légióra; és 10000 főből álló külföldiekre, végy önkényen való katonákra megyen, következésképen mind öszve 89500 emberre — Nápolyban azt hirlelték, hogy Napoleon Ex-Császárnak egyik testvér húga Mária Paulina Olasz herceg Borghese hitves társa, az Elbai szigetből, a' maga testvéreinek, Annunciade Karolina Nápolyi Királynénak látogatására, Nápolyba fogna menni.

A' Journál des debats nevezetű Párisi újság leveleknek 23-dik Februáriusi darabjában azt olvassuk, hogy a' most

uralkodó Nápolyi Király I. Joakim Napoleon kénytelen volt az uralkodása alatt lévő népnek kadvéért minden hadi szolgálatjában volt Frantziákat elbocsátani; hogy Nápoly az Elbai szigettel gyakorta levelez, és hogy Mária Paulina, Borghese Hertzegnek felesége gyakorta utazik Nápolyból az Elbai szigetbe. A' Nápolyi újság levelekből azt is olvassuk, hogy a' Nápolyi Királynak felesége Annuciade Karolina még most is nagy hajlandósággal viseltetik a' maga testvér bátyához Napoleon Frantzia Ex-Császárhoz, és hogy e' miatt Joakim Napoleon Nápolyi Király, minekutánna a' Szövetséges Fejedelmekkel barátságot szerzett volna, tőle meg akart válni.

Frantzia Ország.

A' közelebbi múlt postanapon félbe szakadt Frantzia tudósításoknak további folytatása és végezete. VI. A' Nancy Universtitáshoz a' Lotharingiai hertzogságben ragasztattak a' Maasi, a' Moseli, a' Meurti és Fogesei osztályok. VII. A' Strasburgi v. Argentoratumi Universtitáshoz az A. és Felső Rhenusi oszt. VIII. a' Besanconi Universtitáshoz a' F. Sasnei, Doubei, és Jurai oszt. — A' Grenoblei Universtitáshoz az Isurai, Montblanchi, F. Alpesi, Dromesi, és Rhonei oszt. X. Az Aixi Universtitáshoz az A. Alpesi; Rounai, Fanclusei és Corsei oszt. XI. A' Montpellieri Universtitáshoz a' Losirei, Ardechi, Gardi; Heraulti; Napkeleti Pyrrhaeneusi, és Audesi oszt. XII. a' Toulousei Universtitáshoz az Arrighei, F. Garonnei, Tornei, Lothi, Aveiroi, és F. Pyrrhaeneusi oszt. XIII. a' Poitiersi Universtitáshoz: az A. Carentei, Viennai, Deux Severesi, és Vendei oszt. — XIX. a' Bourghesi Universtit. az Indrei,

Cheri, Nievrei, és Ailleri oszt — XV. A' Claromontiumi Univ. a' Domei, Cantali, Corresei, Creusei, F. Viennesi, és F. Ligerisi oszt — XVI. a' Dijoni Universitáshoz a' Cote d'ori, a' F. Marnei, Saonei, Loirei és Aini osztályok.

A' Gazette de France nevezetű Frantzia ujság levelek azt hirdetik, hogy az ugynevezett Academie Francaise, mellyet 1666 dik esztendőben Colbert hires Frantzia Státusminister állított vala fel, de Napoleon Frantzia Ex Császár alatt Frantzia Institutumra változtatott, ismét helyre állittatik, és előbbi nevét is vissza nyeri. A' literaturának minden baráti, a' mint a' Gazette de France ujság levelek bizonyították, nagy örömmel vettek ezt a' változást, nagy reménységben lévén az iránt, hogy ez által a' Frantzia literatura ismét azon fényességre és ditsóságra fog emeltetni, mellyel számos esztendőig bírt vala Európában.

Az a' milítáris iskola, melly a' Király parantsolatjából helyre fog állittatni, és Párisba által vitettetni, a' Fels. Király rendelései szerint a' Német nyelvet is tartozik meg tanulni; ennek tanítójává a' Királyi könyvtárnak egyik gondviselője Ha-seur tétetett, 's melléje két segéd Professorok rendeltettek.

A' minap meg halálozott hires Frantzia Generális Nansouty helyett, a' Kir. Testörző Muskatiros Kompanianak Kapitány-Lajtnantjává Lauriston Generál-Lajtnantot nevezetete király. A' még most is élő hires Orvosnak Guillotinának, a' ki a' Frantzia Revolutzió idejében a' Conventnek egy nevezetes tagja volt, és a' kiról azt mondották, hogy ő találta volna fel azt a' fejvevő eszközt, mellyel sok derek és ártatlan embereknek el üttetett a' fejek,

a' Királytól engedelmet nyert arra, hogy eddig volt nevet meg változtassa, és jövendőben St. Marienek neveztesse. Méltó meg jegyzeni, hogy ez az Orvos azon öldöklő szerszámot nem maga találta fel, hanem már régen szokásban volt más idegen nemzeteknél, és ő csak azért nevezetett Guillotinének, mivel annak bevételeit javasolta, és némünéműképen meg is jobbitotta — Baron Perty' hires kezi orvos ilyen nevezetes történetet terjesztett a' Frantzia Institutum eleibe. Egy Edinburgi átsmester egyik uját úgy el vágta, hogy egészen el szakadt a' kezétől. Ez az ember Balfour orvos Doctorhoz vezetett, az elvágott uját, melly már hideg, halavány, és egy darab szappanhoz hasonló volt, meleg borba meg elegyítette és az áts kezének arra a' helyére kötötte a' mellyről az uja levolt vágatva, 's meg parantsolta a' patientsnek, hogy ha a' rothadás az újába nem esik, mellynek a' leszen a' jele, hogy semmi bűdösség nem fogja magát mutatni, a' kötéshez ne nyúljon; mellynek az a' következése lön, hogy az el vágott része a' kezének oda ragadt a' honnan elmettetett. A' nevezett Anglus Doctornak több próbái is voltak hasonló, nevezetesen fiai között egyik, kinek az uja elvágattván egyszeriben vissza ragasztotta azt a' kezéhez.

Északi Amerikai szabad Respublika.

Ennek a' hires köz Társaságnak négy nevezetes tartományai, ugymint Neu-Hampshire, Massachusetts, Rhode-Island, és Connecticut, mellyeknek lakosi leg inkább régi Anglus törzfökös familiáktól származtak vala, 's közösen Uj Angliának neveztek, minden más Amerikai Státusok felett leg nagyobb hajlandósággal viseltetnek N. Britanniához, és leg inkább kereskednek

az Anglus kereskedőkkel; ugyan ezen okból mindenkor leg nagyobb idegenséget mutattak a' Nagy Britanniával való hadakozástól. Kiváltképen akkor viseltettek a' több Státusokhoz nagyobb idegenséggel, a' midőn fülökbe ment volna, hogy az Anglus hadi seregek, a' szövetség fő városát Washington t megvették, el pusztították, s annak leveles társalmeg gyujtották, és több olly dolgokat miveltek, a' mellyek semmi pallérozott nemzethez nem illenek. Mellyre nézve Hartford-ba a' Connecticuti tartománynak fő városába össze gyüllöttek a' végre, hogy azon négy Státusoknak köz hasznáról tanátskozzanak.

Mivel az illy szakadás, melly által a' Státusnak köz ereje benuává tétetik, és a' mellyből könnyen haza fiak közt való háboruság támadhatna, és ebből nagy haszna lehetne N. Britanniának: azt javasolták az Anglia Országi Zsurnálok a' Hartfordi fattyu Congressúsnak, hogy a' magok feltételeknek eszközlésében restek ne legyenek.

Ez a' Hartfordi gyüllés ugyan a' múlt esztendő December hólnapjában már elkezdődött, de annak lépése tsak arra határozódott meg, hogy senki a' Státusnak egymástól való meg válasáról ne szolljon, senki egymást szóval ne fenyegeesse, és egyedül a' Congressusra bizza a' tzelhoz illendő intézeteknek választását. Azt ugyan végbe vitték az uj Angliának ezen Congressusban volt képviselői; és semmi olly törvénytelen végzést nem tettek, melly a' Republikának igen ártalmas lett volna; mindazáltal olly pontokat állítottak meg, a' mellyekre a' jövő Junius holnapig a' tartományok válaszolljanak, azokat fontollják meg, és fogadják el.

Ez a' végzés következő a' pontokból áll 1). Minden törvénytévő gyülléseknek,

mellyek ezen Congressusban képviselői vannak javasoltatik, hogy olly rendelkezésekhez nyulljanak, mellyek polgártársaiknak hasznokra szolgáljanak, a' Congressusnak minden lépését védelmezzék, azokat t. i. mellyek arra tzeloznának, hogy a' katonaságot, és polgárságot conscriptióra kényszeritenék távosztassák el. 2). A' Szövetséges Státusoknak Kormányja mindenekről tudósittasson, a' mellyeknél fogva azok vagy magánosan, vagy más Státusokkal egyetemben hazájoknak védelmezését, és a' köz adónak kiosztását irányozzák. 3). Azokban az uj Angliai tartományokban, a' mellyek az ellenségnek leg inkább ki vannak tétetve, elegendő védelmező seregek állittassanak fel. 4). A' Constitutióknak meg jobbitására következő plánumok javasoltattak

a) A' közönséges és közbevetés nélkülváló adófizetések azok közt a' különböző Státufok közt, a' mellyek egymással szövetségben vannak, a' lakosoknak száma szerint osztattassanak fel —

b) Semmi új Szatus fel ne vétetődjön a' Congressus két kamaraja tagjai két harmad részének megegyezés nélkül,

c) Semmi jussa ne legyen arra a' Congressusnak, hogy valaki hajóját. 60. napnál tovább le árestalhassa.

d). Semmi jussa ne legyen a' Congressusnak, a' két Kamara tagjai két harmad részének megegyezése nélkül a' Szövetséges Státusoknak más idegen nemzetekkel való kereskedését meg tilalmazni.

e). Szabad nem leszen a' Congressusnak a' két kamara tagjai két harmad részének megegyezése nélkül valaki ellen hadat indítani, kivéven azt az esetet, mellyben az ellenségnek bérontása arra alkalmaztosságot szolgáltat.

f). Egy felvétetődött polgárt sem lesz szabad a' tanátsnak vagy tagjáva, vagy a' Kamaráknak képviselőjévé tenni, vagy ő reá valamelly polgári hivatalt.

g). Ugyan azon személyt kétszer a' szövetséges Státusoknak előülőjévé tenni szabad nem leszen. Hogy ha ezek a' rendelkezések bé nem vétetődneek, és az uj Angliai képviselők elmulatnák ezeket a' rendelkezéseket bé tellyesíteni, más gyűllést fognak a' jövő Jun. 3-dik napján tartani.

Szövetséges Belgium.

A' Frankfúrti közönséges ujság leveleknek 25 dik Februariusi darabja, ezen szövetséges tartományokról következőképen szól: A' tegnapi nap, ugymond, örökké emlékezetes leszen a' mi Kronikáinkban. Európának békessége sok időre meg van állittatva, és bátorságba helyeztetve; Belgiúmnak sorsa, és mástól való nem függése meg határozottatott. Ez a' szerentsés tudósítás Brüssel lakosinak harangok zugása, és ágyúknak durrogása által adatott tudtokra, a' mellyről a' Belgiúmi úralkodó Fejedelem következőképen irt Febr. 23-dik napján Gróf Thienes de Lombire General Commissarius és Státus Titoknok Eő Excellentiájának. Gróf Uram! Azok az irások, a' mellyeket én tegnap este Bétsből vettem, azt adják tudtomra, hogy azok a' fontos dolgok, a' mellyek régtől fogva foglalatoskodtatják Congressust, Austriának, az Orosz Birodalomnak, Angliának, Frantzia és Pruszsziái országoknak közönséges megelégedésére és köz meg egyezésekkel már elvégződtek. Belgiumnak azok a' részei, mellyek ennekelőtte Austriához tartoztak, az én birodalmam alá tetteitek, kivéven a' Limburgi és Luxemburgi herczegségeknek némelly környékeit. A' mi birtokunk alá adatotta' Maas folyóviznek bizonyos része is, a' mellynel fogva ezenfolyóvizen szabadon hajókatunk és kereskedhetünk. A' volt Lüttichi Püspök-

ség azoknak az országoknak száma közzé tartozik, a' mellyek a' Belgiúmi uj monarchiát formálni fogják ennekutánna. Azokat a' hasznos következéseket, a' mellyekkel ezek a' rendelkezések a' népeknek szerentséjére hozattak, és az Isteni gondviselés által a' mi kormányunk alá bizattáttak, az én szorgalmatos igazgatásomnak zálogai fognak lenni.

Harlemből déli Hollandiának nagy és népes városából azt irják Febr. 15-dik napján, hogy a' Bétsi Congressusban már mindennek vége van, hogy annak tárgyai ugyan még kihirdetve nintsenek, de a' mi mioket leg inkább illet, azt már Bizonyosan tudjuk, t. i. hogy minden, Austr. Belgiúmi tartományok, kivéven a' Lüttichi Püspökséget, és néhány szomszed tartományokat, a' Hollandiai uralkodó hatalma alá fognak tétetni. A' Luxemburgi tartomány is az elsőbbhöz fog ragasztódni, néhány kerületeken kívül, mellyek különshertzogséget fognak formálni. A' Bétsi Congressusnak végzése szerént a' fellyebb említett tartományok, mellyek 1795-dik esztendőben hozzánk tartoztak, a' Belgiúmi monarchiával öszve fognak kaptsoltatni. Ezek a' tartományok a' Luxemburgi sokat fogl egyetemben 5.300,000 lakosokat foglalnak magokban.

Magyar Ország.

Az e' folyó holnapnak 7-dikén költ Posonyi ujságok szerént, a' Fels. Saxoniai Király, Királyné, Augusta Királyi hertzeg asszony, és Antal Saxoniai Kir. hertzeggel, 's ennek kedves feleségével együtt e' folyó holnap 4-dik napján szerentsésen hozzánk érkeztek. Kevés idővel annakelőtte készült el a' Posonyi repülő hid, ugy, hogy elsők voltak ezek a' Fels. Fejedelmek, a' kik azon által mentenek. Áz Esztergomi Érseki palota előtt azon granatéros batalionból, melly itten fekszik, egy kompania állittatott ki az Eő Királyi Felségek őrizetekre; a' palotának

alsó gráditsánál a' Posonyban lévő Generálifok, tiszti karok, és számos uri rendek azon Posony Vármegyének mostani Administrátora Galanthai Gróf Pálffy Leopold Eő Nagysága néhány főbb rendű urakkal, és azon városi előjárókkal egyetemben mindjárttiszteletére mentek Eő Kir. Felségének; az utzákra gyült számos Publikum sok szivből származott Vivát-kiáltásokkal fogadták Eő Kir. Felsegeket — A' következett napon, ugymint Martzius 5-dik napján 11 órákor dél előtt a' Fels. Baváriai Király is szerentsésen oda érkezvén, Eő Saxoniai Kir. Felsegeket meglátogatta; ezt a' Felseges Fejedelmet is hasonló tisztelettel fogadták Tek. Posony Vármegyének, és azon városnak nevezetesebb tagjai; kevés órákkal annakutánna Eő Kir. Hertzegsége Albert Saxoniai Királyi és Tessini Hertzeg is szerentsésen oda érkezett, a' kit látván ezen városnak lakói, meg emlékeztek az időnek arra a' dító pontjára, mellyben Eő Kir. Hertzegsége néhai b. e. *Mária Kristina* Eő Hertzeg asszony nyal egyetemben néhány esztendőig ottlaktak a' Posonyi Publikumnak különös meglegedésére. Mind Eő Kir. Hertzegsége, mind a' Fels. Baváriai Király *Maximilian* József, mind más oda gyülekezett Hertzegek együtt ebédeltek azon napon.

Köz fájdalommal említhettyük, hogy nagy méltóságú Gróf Szapári János Evangelista, Muraj Szombatnak és Szécsi-Szigetnek örökös Ura, a' Sz. István Ap. Király Rendjének nagy keresztes tagja, Eő Császári, és A. Királyi Felsegének belső titkos Tanácsosa, és kedves Magyar Hazánk szeretett Nádor Ispányának József Cs. Kir. Fő Hertzegnek Udvari Fő Mestere

13 napig tartott betegsége után, e' folyó Martius 2-dik napján, dél után 3 órákor, betses életének 58 dik esztendejében, mind Eő Kir. Fő Hertzegségének, mind az egész Grófi Familiának, mind kedves barátinak, sőt mind azoknak melly szomorúságokra, a' kiknek ezt a' megboldogúlt Grófot közelebről esmérni szerentséjek volt, meg halálozott — Meg hidegült teste a' Gróf Szapáry Familiához tartozó Ercsi Uradalomba vitetett, 's azon városba temetett el, az exequiák ezen folyó holnap 10-dik napján, dél előtt 10 órákor tartattak az Ercsi fő templomban.

B e t s.

E' folyó Bőjt más Havának 6-dik napját követett éjjel, reggeli ket órákor, hertzeg *Artemberg* Filep Brüsseli születésű 20 esztendőös ifju ur, életének leg szebb virágjában megholt. Halaklat okozta az a' szerentsétlenség, hogy Februariús 26 dik napján, dél tájban, a' Karinthiai kapu mellett lévő Cs. Kir. Játék szin szomszédtságában paripájával együtt az utzában a' földre le esett, 's azon szerentséttlen esésben, fejének hátulsó részét úgy megsértette, hogy noba a' leg hiresebb Bécsi kézi Orvosok mindent végbe vittének légyen is az ő életének megtartására, még is mind azáltal őtet a' haláltól meg nem menthették. Holt teste a' Hertzeg Schvartzenberg palotájában tétetett ki halotti paradé ágyra, 's az után a' familia temető kriptába vitetett.

Szakszoniai Generál Laltinant *Le Cocq*, Schulz *Gotlob* *Heinrik* Drézdai Fő Polgár mester, és *Tittman* ugyan oda való All-Város Birája ide Bécsbe jöttek e' folyó Martzius 6 dik napján.

Márt. 8-ik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 292 1/4 forintot Váltó-tzédulában. Egy Cs. aranyért 13 forintot 40 kr.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 20.

A' Magyar Kurir 20-ik darabjához.

*In Obitum Celeberrimi et Experientissimi
JOSEPHI Cseh SZOMBATY*

Prodigium Hungariae, Genti data Gloria
nostrae

Maxima, et humanis major habenda Bonis.

Vir cui prisca Fides, Amor, et Reverentia Veri,

Raro ullum inter nos sunt habitura parem.

Quem Musae celebres, et nos miseratus
Apollo

Certatim curis excoluere suis.

Cui famulabantur scrutanti absconditæ rerum

Ingenium felix, Judiciumque sagax.

Quem mixtum Medicis mirata Batavia
doctis,

Galliaque est, claros inter adesse
Viros,

Patria quem reducem Tibi Pest donavit,
ut ex hac

Urbe sibi media diffluat alma salus.

Cujus septem annos, duodenaque lustra
peregit

Aetas, Nestoreos vivere digna dies.

Quo vivente Salus vixit, quo Sospite felix
Per quater octo annos Patria Sospes erat

JOSEPHUS situs heic est SZOMBATI dignius ecquod

Nomen ab aeterna posteritate coli?

Hungarus Hippocrates, Haller, Swietenque,
Burhavque

Tot et tanta, unum hoc, Nomina, Nomen habet

Nam terror mortis, morborumque agminis Horror

Spes desolatae certa Salutis erat,

Et quoties, Succis, ad opemque potenti-
bus herbis

Adtulit experta, pocula mixta manu
Diffugere graves gemitus Febresque, Dolorque,

Insidiaturae praevia Turba necis,
At toties Victor Mortis, nunc denique victus

Occubuit; sed non mortuus omnis erit:
Nam quot Curarum superant monumenta
suarum,

In quibus haecce brevis Vita superstes
erit?

Ceu sibi donato, per totam, lumine noctem
Occidui Testes, Sidera, solis erunt.

Ite igitur, per Eum quicumque Valetis, et
Ejus

Este Salutiferae viva tropaea manus,
Spargite Apollineas Lauros, et munere
inani

Hoc saltem tumulum condecorate Suum.
Dicite: propter nos sua corpora fessa, quiescant

Molliter; et cineres dignus obumbret
Honor.

Ipsa quidem, toties qui per Tua scripta
revixi

Jam jam Lethaeis proximus Aeger aquis,
Hoc, quod adhuc per Te vivit, Te corde
recondam,

Et durabilius marmore marmor ero,
Vitaque dum superat per Te servata, Sa-
lusque,

Spirabo Laudes Viva Columna Tuas.

Jos: Kováts P. N. Körösiensis

Magyar Ország.

Sopronyól, Febr. 28-dik napján A' múlt szerdán, az az, Febr. 22-ikén tartatott itten, az úgy nevezett Schö-

lastica Commissió, a' melly alkalmatossággal, a' többek közt, valamint az azt megelőző 22-dik Octoberben tartatott hasonló gyűlésben, mind öszve 17, rész szerént külső Országi tudományok minde-nességeben Theológiát tanuló, rész szerént pedig édes Hazánkban, vagy Bécsben, az orvosi tudományokat, vagy a' honnyi törvényeket gyakorló ifjaknak, öszvesen, 2075 fl. resolváltattak ezen folyó 1815-dik esztendőre; úgy nem külömben, mivel Februar. 2-dikán Pesten tartatott közönséges Egyházi Gyűlésben, tsak nyoltz Sopronyi deákoknak jutott a' boldog emlékezetü Széki Teleky Gróf, született Királyfalvi Róth Juliánna Asszonyok kegyes fundátziójából része, nyoltzszáz forintokban, még más 76. Oskoláinkban tanuló deákoknak resolváltattak mindenestől 1382 fl. 22 xr. külömbkülömbféle, hajdan azon tzelra reudeltetett fundátziókból.

Ugyan azon alkalmatossággal, ezen folyó oskolai esztendőre, hogy némelly Physicára, és Mathematicára tartozó instrumentumok és machinák, mellyekre való nézve, mind eddig oskoláinkban töbnire nagy fogyatkozás tapasztaltatott. beszerezethetnének, kegyesen Száz forintok resolváltattak — Sőt, hogy esztendőnként Sopronyban is netsak élkezdődjék, hanem folytattassék is az úgy nevezett Programák iratásaik, és nyomtatásaik, Harmintz forintok ajáoltattak Erd. Előjáróink által. Egy szóval mindent ugyan kitelhetőképen elkövetnek Tisztelt Előjáróink, valami tsak a' tanuló ifjuságnak jobb elősegéllésére, és nyomasabb neveléseknek gyakoroltatására némünémüképen tartozni láttzatik.

Az a' boldog reménység is táplállya már a' tanító Professorokat, hogy valamint tavall, 50, 75 és 100 forintokból álló szerzéssel töldották meg a' nagy drágaság miatt rendes fizetéseket, úgy ez idén is ugyan azon még iszonyabb drágaság miatt sorso-koa valamennyire könnyebíteni fognak bölts és gondos Előjáróink — Az Alumnusok az az, olly szegényebb tanulóknak, kiknek minden nap tsak nem ingyen jár ebédjek, és uzsonára keuyerek, száma ez idén is, szintén 77-re megyen, kik közzül egynek

egynek napj'ban, két garas árra jó izü fe-jér keuyere, $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ font marha húfa, leve-se, és főzelékje, még pedig kétszer egy hétben téstás, kétszer káposzta, egyszer répa, kétszer bab vagy lentse jár, el annyira hogy bátraa mondhatni, hogy sem külső országokon, sem hazánkban a' Sopronyi alumneumnál jobb és bizodalmasabb nem találtatik — Az A. C. lévő egész deák tanuló ifjuságnak száma ez idén 373-ra megyen, kik közzül 63 úgy nevezett Primanus, 65 Rhetor, 95 Syntaxista, 94 Grammatista, és 56 Donatista, és így szinte 40-nel töbre mintsem tavall — A: jövevények száma 3x2x14x29x35 — 83 megyen — Esigy méltan azzal ditsekedhetett mind ekkoraig a' Sopronyi Evang. Gymnasiumnak tanító Rectorja, hogy valamint ez előtt, a' 16 August 1796 egész 1-September 1803-dik viselt administratiója alatt, úgy most is szintén a' 17 November 1809 ólta viselt Rectorsága alatt, a' tanuló deákoknak száma esztendőről esztendőre nevededett.

Elegyes Dolgok.

Eő Csász. és Ap. Királyi Felsége, a' szép 's hasznos tudományoknak nagy elő-mozdítója, a' valóságos Tudósoknak pedig nagy védelmezője és boldogítója, Sax Mihály János Nepomok Urat, a' Pesti Kir. Universitás érdemes Professorát, a' törvényes tudományoknak rendes és közönséges Doktorát, azon sok érdemeire való tekintetből, mellyekkel magát hiressé tette, és azon Univerfitásban decanússágot és Rectorságot is viselt, minden takfafizetés nélkül, Magyar Országi nemesi rangal meg ajándékozni méltóztatott.

Drosdik Wilhelm Urat az Alsó Austriai Kormányzéseknek egyik érdemes Tanatsosát, számos esztendőktől fogva való igen hasznos szolgálatjaira nézve, az egyesült Udvari Cancellariánál valóságos Udvari Tanátfossá tenni méltóztatott a' Tudósokat betsülni és meg is jutalmaztatni kívánó Felséges Urunk.